

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Segueix la cadena de crims de l'aviació fasciosa i invasora. Fins quan?

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dijous 24 novembre 1938 — NUM. 726

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PESSÈTES MBS

ESTAMPES

AIGUA AVALL...

Dies ha que les boires ho signaven. De darrera el superb Guadalupe s'elevaven immenses les figures fantasmals de la nuvolada a voltes impotents a l'escombrada dels vents, a voltes diluïdes com un sostre fènue damunt els nostres caps.

El sol encara podia més, malgrat trobar nos ja a la segona quinzena del tardorenc octubre.

El cel era una esplèndida simfonia de tons i mides. A l'hora sacra del capvespre, quan les gallines i les àl·ligues se'n van a jòc, un hàbit d'immortal bellesa ho inundava tot, mentre poc a poc la fosca davallava tancant amb delicadesa d' enamorada la capseta pictòrica pontentina.

El taladrat lluminós de l'estelada reneixia. Una vegada més la serena blavor opaca del cel de nit venia el núvol.

Mes una tarda, sobtadament i de mig jorn aparegué la cavalleria galopant de la turbonada. I el cel s'encaipotà i les algües es vessaren al cos assedegat de la terra que, feia sis mesos, s'ofegava.

I el que era calor insuportable es convertia en fred intensíssim, i la pols en fang, i el groc del paisatge en bistre, i el blau en gris, d'un gris de plom, d'un pes de plom adherit a les robes xopes dels soldats de les trinxeres.

L'aigua queia a bots i barrals. En l'atapament dels núvols, ni una clariana. En el redós de les xavoies ni un pam quadrat de terra seca.

La pluja persistia, impassible. Com si una contenció desmesurada hagués provocat el vessament: aigua, aigua, aigua... Regalimaven els penyassegats, els corrillos, els arbres, els ocells, les xemaneles, els parapets, i fins pel canó estriat del fusell lliscava suau o vertiginosament la líquida expressió baromètrica.

Infinitat de vegades al dia, els grups de guàrdia tallaven l'espessor de les

gotes numèricament astronòmiques i, amb aigua i llot fins al genoll, acudien al relleu dels qui, amb la punta dels peus a la corrent del Guadiana, observaven el més petit moviment de l'enemic.

Les parets de la trinxera, de tan estovades, iniciaven la catàstrofe de l'esllavissament.

En les hores inacabables de la negra nit—negra sense una estrella, negra sense un fanal—, mentre els combatents arraulits dintre els refugis a l'entorn de la foguera maldaven inútilment per assecat llurs robes, morts de fred i de son, allà al marge del riu, centinelles ulloberats, cos a cos amb el xàfec, complien l'ordre tallant de la vigilància malgrat tot i contra tot.

Avidament els ulls es giraven cara amunt, però l'aigua els entelava. Com si la pluja es jugués el tot pel tot, ni una esperança de sol, ni una clariana d'esperança.

El riu baixava torrentós en macabra dansa. El llamp ratllava ça i llà siluetes quebrades color de sofre. I olímpicament el tro es bolcava a la imponent cantata de les cordes baixes.

Per si no s'hagués omplert la mesura, encara, aigua, més aigua... Avui, demà, l'altre...

En un desig momentani el sol ha tret el nas.

Sota els alzinars, les banyes i les closques d'uns caragols.

A les margedes, bolets.

Ha estat un golg frustrat. I hem tornat al gris humit de la boirada, que amenaça novament.

Als llocs avançats, als parapets, a les trinxeres i a les xavoies, els soldats pensen i escriuen a la dona—el nostre pa de cada dia—calats fins al moll dels ossos.

J. CASES I BUSQUETS

Front d'Extremadura, 26 octubre 1938.

Exemple d'això n'és la ciutat de Menresa, que fou on començà entusiàsticament els treballs pro refugis el nostre bon amic Anicet León, mitjançant conferències radlades. Gràcies a ell i a les Autoritats que des del primer moment li prestaren el degut apoi que n'era mereixedor. Menresa pot dir-se que fou la primera ciutat de Catalunya que té refugis adequats trobant-se la població civil a cobert de qualsevol eventualitat. Cal consignar també que la població aportà el seu ajut moral i material a la humanitària obra, responent a la crida de l'amic León.

Anicet León forma part de la Junta de l'Institut Català de Defensa Passiva de Catalunya on actua de Secretari. Des d'aquestes columnes saludem la seva arribada junt amb els altres que l'acompanyen, desitjant que aviat Mataró pugui tenir Refugis on resguardar als nostres familiars dels criminals atacs de l'aviació negra.

EL LECTOR DIU...

Refugis a Mataró

Per fi sembla que és un fet la construcció de refugis a la nostra ciutat; ja era hora que ens desveïllessim i poséssim mans a l'obra en una cosa tan imprescindible en els moments actuals, no fos cas que algun dia les nostres Autoritats tinguessin de picar-se'n el cap d'una deixadesa tan enorme.

Avui, segons ens hem assabentat, Mataró rebrà la visita d'una comissió tècnica de l'Institut Català de Defensa Passiva de la Generalitat de Catalunya.

És de remarcar que entre ells s'hi compta un entusiasta element que des del començament d'aquesta maleïda guerra, que no hem provocat nosaltres, treballa per aquesta obra tan humanitària com és la resguardar dels bombardeigs a la pacífica reraguarda.

Els viatges del buitre

A la vigília de l'anunciada entrevista Chamberlain-Daladier és força convenient donar la volta a l'estany internacional i entrellucar del concert de crims que ja puja per tot arreu, les conclusions que, respecte a Espanya, suggereix la experiència de Munic.

Mentre ens confirma la ratificació del despullament de Txecoslovàquia, arran d'un acord «definitiu» entre el Govern del Reich i el de Praga, «La Vanguardia» del dia 22 ens veslluma que Chamberlain i Halifax es proposen «lligar a París un fil que quedà trencat a Munic»; que l'entrevista esmentada «pot ésser, en certa manera, un anti-Munic». Fem voits per a que es realitzi la predicció, però vegem més lluny en quina mesura el panorama diplomàtic vé a corroborar la opinió de Ramos Oliveira.

Pesi a una creixent i poc coordinada agitació de les seves fraccions, la Internacional de la raó i de la justícia no ha assolit cap desplaçament favorable de la majoria parlamentària domesticada, en els països que més influeixen en el rumb de la política continental, això és, França i Anglaterra.

A França, el Partit Radical Socialista, àrbitre de la situació, segueix actuant conforme les decisions del Congrés de Marsella que constituïxen una declaració de guerra al Partit Comunista i un irremediabile quebrant del Front Popular.

La seva majoria recolza, sense cap restricció, la política del seu cap: Daladier.

El caràcter antipopular dels recents decrets lleis, promulgats pel Govern Daladier i en la redacció dels quals intervingué resoltament el notable element dretista que és el senyor Paul Reynaud, ens treuria tota il·lusió si ens en restés alguna.

En quan a Anglaterra, perenne i obligada guardiana de l'ordre capitalista, la tradicional lentitud del seu poble en el camp polític ajorna, fins a una data molt llunyana, els resultats pràctics de la rivalitat Eden-Chamberlain.

Europa central avasallada per Hitler i Mussolini, no acaba de prendre consciència del nou jou.

Noruega, Suècia i porció de Dinamarca, fidels a l'infortunat, segueixen trametent-nos llei condensada.

Els Estats Units, entre les vares de la seva democràcia postfissa, llençen guitzes contra els crims del feixisme...

Les Repúbliques Sud-Americanes, commogudes, semblen extremir-se a la crida de la raça...

El Japó, abans, barrera de contenció cimentada per Anglaterra contra la Rússia tsarista, està amenaçant ara a la seva padrina decepcionada i constitueix la més poderosa articulació del Feixisme Extrem Oriental.

Les altres nacions, sense influència o satèlits de l'«Eix», no pinten res en les decisions.

L'única incògnita és l'actitud expectant del Govern de Moscú.

Per arreu s'observa les dues llevadores europees de la democràcia, cap fet encoratjador es presenta a l'examen. Col·locades entre el perill major d'un conflicte general gestador de la Revolució i el risc menor de la política de concessions cap el feixisme famolenc, França i Anglaterra maniobraràn l'adversari costit el que costi, fins la solució... o el cataclisme.

Això és la realitat. Tot el restant és retòrica o ceguedat. La clamorosa i platònica protesta universal contra la persecució dels jueus, desencadenada pel «nazisme» oficial, no pot enganyar a ningú.

La solució depèn en el Dret Internacional; en la retirada dels exèrcits i del material dels invasors; en la victòria de la República Espanyola, això és: en l'abdicació del Feixisme Internacional...

Els perseguits de l'Estat Mitjànà trobaven un asil precari en les Esglésies. Al Dret Internacional li ocorregué la mateixa sort en cert palau de Ginebra, la façana del qual diu als crelents: *Societat de les Nacions*.

B. PALLADINO
Mataró, 23 de novembre del 1938.

Lletres del front

Record a Durruti

Em dirigelxo a tots els homes al·mants d'ideals en aquest memorable i inoblidable dia que els germans i humans vàrem perdre per a sempre un dels més estimats fills del poble, el dia 20 de novembre. Quela a Madrid assassinat per la canalla i traïdora bèstia feixista. Aquell dia mal l'oblidarem els que en vida hem lluitat per un ideal i un benestar per a la classe

oprimida, perquè si l'oblidéssim no seríem dignes de dir nos homes que freturem un demà nou. Per això em permeto dirigit-me a tota la classe treballadora de Mataró i particularment a tots els que formem les organitzacions obreres i especialment a la C.N.T. i U.G.T. i a tots els al·mants d'un demà més feliç. Durruti no ha mort. Durruti està amb nosaltres, no ho oblidem. Visca Durruti!

FRANCESC GOMIS
Combatent de la 26 Divisió.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Durruti (St. Agnès), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Prevença, 185, 1.º, 2.º entre Aribau i Universitat
De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554

NOTES DEL MUNICIPI

Extracte dels acords preses per la Comissió de Govern Municipal, en els mesos de gener, febrer i març del 1938

(Continuació)

Sessió del dia 4 de febrer

Aprovar el dictamen que proposa autoritzar a Narcís Costa i Vidal la instal·lació d'un ramal de canyeria per a la conducció d'aigua a la casa número 6 del carrer de Santiago Rosinyol.

Aprovar el dictamen que proposa autoritzar a Martí Roca i Jubert, la instal·lació d'una basídua a la façana de la casa n.º 68 del carrer de Campalans.

Aprovar el dictamen que proposa desestimar la instància de Francesc Gómez i Pardo, per la qual sol·licita una plaça de llaurer, o peó a la secció de Fontaneria.

Aprovar el dictamen que proposa autoritzar a Francesc Martínez i López, l'ampliació de la casa de camp situada en la burificació del Torrent de la Pòlvora.

Proveïments, aprovar el dictamen que vista la instància de Jaume Roca en representació d'altres venedors, sol·licita autorització per a augmentar el preu de la venda al detall de la carn de vedella, proposa autoritzar l'augment.

Aprovar el dictamen que d'acord amb l'informe emès per l'Enginyer municipal, proposa la modificació de la instal·lació elèctrica del Mercat de Pl i Margall.

Sessió del dia 11 de febrer

Acta. Aprovar la.

Es dona curs a la lectura de les disposicions oficials.

Assabentat de l'ofici tramès pel Conseller de Cultura, pel que dona compte d'haver delegat en llur representació prop de la Banda Municipal, al Conseller Pere Gallardo i Galera.

Assabentat i que passi a Economia i Treball, la instància de Vicenç Cortada i Ripoll, per la qual sol·licita un troç de terreny.

(Seguirà)

—OXIGENANTE DE CARBONES. producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la ermoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, platan, etc., etc.). Es ven a totes les Drogueries, ultramarins i Ferreteries.

Informació local

CUPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 24, el premi de vint-i cinc pessetes ha correspost al número 828.

Els números premiats amb tres pessetes són: 028, 128, 228, 328, 428, 528, 628, 728, 928.

AJUNTAMENT DE MATARÓ.

Anunci.—Jaume Sala Leonart demana autorització per a convertir en definitiu el pou de prova la construcció del qual se li autoritzà en el paratge Vallveric del Veinat de Batlleix, en finca que, senyalada de n.º 14 en el polígon del planol parcel·lari d'aquest terme municipal, llinda al N. amb J. Palau Castellà, el S. A. Andreu Cabanelles, a l'E. B. de Fortuny i a l'O. amb la Riera Masrlera.

El que s'anuncia per termini de 15 dies, a comptar, de l'inseriment del present en el periòdic local LLIBERTAT a l'efecte de que es puguin presentar les procedents reclamacions, per escrit, en la Secretaria municipal.

Mataró 23 de novembre de 1938.— El Secretari, *J. E. Sansegundo.*— Vei i plau: L'Alcalde, *Ramon Molist.*

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS DE MATARÓ.

A partir d'aquesta data quedaran tancades aquestes oficines, per al servei al públic, per les tardes, establint se el següent horari:

Tots els serveis excepte Gir postal i Caixa d'Estalvis, de 9 a 1'30.

Gir postal i Caixa d'Estalvis, de 9 a 12.

Mataró 22 de novembre del 1938.— L'Administrador, *F. Gimeno Riu.*

AJUNTAMENT DE MATARÓ

Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments
AVIS

Disposat per aquesta Conselleria Regidoria procedir a una nova revisió de l'arregl, es posa a coneixement dels ciutadans que es proveeixen als establiments de queviures números 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 110, 115, 119, 125 i 135, a l'objecte de pregar-los hi que es persona a les oficines de l'esmentada Conselleria de 8 a 14 hores durant els dies del 21 al 26 dels corrents amb la corresponent tarja de racionament familiar, assabentant-los que el que deixi de comparèixer durant l'esmentat termini se'l considerarà absent i per tant donat de baixa de l'establiment respectiu.

Mataró 23 de novembre del 1938.— El Conseller Regidor, *Josep Calvet.*

ALTRE

Demà divendres, dia 25 dels corrents, als establiments de J. Esperalba i J. Torrents, es repartirà CARN DE VEDELLA a tots els ciutadans possessors de tarja a l'efecte i corresponent a les lletres de la F a la O, inclús.

Mataró, 24 de novembre del 1938.— El Conseller-Regidor, *Josep Calvet.*

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

LA CAMPANYA D'HIVERN DEL FRONT POPULAR. — En la reunió celebrada ahir pel Comitè del Front Popular, s'acordà entre altres extrems, encapçalar la subscripció pública amb la quantitat de 500 pessetes; dirigir se a l'Ajuntament per tal que aporti la seva col·laboració a la subscripció esmentada; interessar també a totes les Organitzacions que constitueixen el Front Popular, per tal de que en cada una d'elles s'organitzin subscripcions entre els seus

afiliats, amb la quantitat inicial que elles tinguin a bé contribuir; que les llistes de les quantitats recaptades, es publiquin al diari LLIBERTAT.

Que entre els festivals a celebrar s'organitzin balls a l'Unió de Cooperatives, Societat Iris i al Teatre Monumental Cinema, de tot el que s'anirà assabentat al poble.

—La Comissió organitzadora, ahir començà a visitar les fàbriques de gèneres de punt de la ciutat, per tal de recollir de les direccions de les mateixes, així com dels obrers les quantitats que voluntàriament vulguin aportar a la subscripció pública iniciada, les llistes de la qual a comptar de demà s'aniran publicant al diari LLIBERTAT. Es de notar el gest de la direcció de l'empresa Comercial Transatlàntica S. A. que anuncia contribuir a la subscripció amb la quantitat de mil pessetes a més de la col·lecta que farà entre els seus obrers. S'ha de fer constar l'entusiasme que troba arreu per tal de que la subscripció sigui un èxit.

Segueix amb entusiasme cada dia en augment l'organització de la propera setmana que s'anomenarà com ja tenim anunciat «Setmana del Combatent».

Llegiu LLIBERTAT

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

L'activitat operativa en els diferents fronts mancà d'importància.

AVIACIÓ

A les 10'45 hores, vuit trimotors «Savoia 79» bombardejaren des de gran altura el casc urbà de Barcelona, sobre el que llançaren més de mig centenar d'explosius, aconseguint la destrucció de moltes vivendes. Fins el moment han estat recollits disset morts i molts ferits.

A les 12'40 hores, altres cinc trimotors italians de la mateixa classe i tipu repetiren el bombardeig sobre el casc urbà de la ciutat, ocasionant també morts i ferits.

A les 19'20 hores, un aparell de la invasió agredí de nou Barcelona, desconeixent-se fins el moment les víctimes i danys causats entre la població civil.

Els nostres antiaeris aconseguiren assolir a un dels avions que realitzaren la primera agressió, que fugí cap el mar visiblement tocat, perdent velocitat i altura.

Menjadors pels funcionaris de l'Audiència

Aquesta tarda, a les dues, han estat inaugurats els menjadors instal·lats en l'antiga Sala de Notificacions dels procuradors i que serviran per als funcionaris de l'Audiència.

Han assistit a l'acte inaugural el ministre de Justícia senyor Gonzalez Peña, el sub-secretari de Justícia senyor Ragassol, el qual portava la representació del Conseller de Justícia.—Fabra.

Notes de Justícia

El Tribunal ha imposat, per derroisme, la pena de sis anys i un dia a Antoni Costat. Pel delictes d'alta traïció ha estat condemnat a 15 anys de internament Francesc Gutiérrez.—Fabra.

Sense notícies

En tots els centres oficials han manifestat als informadors que no hi havien notícies d'interès per a comunicar.—Fabra.

Estranger

Contra la política de Chamberlain.-El Partit Laborista actuarà independentment

LONDRES.—El Partit Laborista ha acordat no participar en la projectada unió amb el Partit Liberal i amb els conservadors disidents. El Partit laborista començarà tot seguit sota la seva responsabilitat i amb independència una gran campanya contra la política seguida pel primer anglès.

Les Trade Union han tramès a Chamberlain un telegrama en el qual li participen que s'oposaran a que sigui reconegut cap dret de bel·ligerància al govern del general Franco.—Fabra.

La declaració franco-alemanya

PARIS.—El projecte de declaració franco-alemanya ha estat ben rebut en els medis parlamentaris, excepte en els sectors socialistes i comunistes.

BERLIN.—La premsa alemanya d'aquest matí no fa cap referència a la pròxima declaració franco-alemanya.—Fabra.

Angela Argeles Blasco

MODISTA

Té el gust d'oferir-li el seu taller Francesc Maclà 83 baix.

Jove de 15 anys

S'ofereix per a mecanògraf. Molta pràctica.
Raó: Administració de LLIBERTAT.

Per braguers, faixes, mitges, aparells ortopèdics i demés

Preus reduïts

Casa Català

F. Oaia, 322 Mataró

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'article del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

- a) . . . . . b) . . . . . c) . . . . . d) . . . . .
- e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, algi complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Hostal Bonaventura Durruí

splèndid servei de coberts i a la carta
Gran saló per a Banquets i Festes
Habitacions amb aigua corrent
i quartos de bany

Garatge en el mateix Hotel

B. Durruí, 1 - Portal Galat, 377 - Telèfon 128